

SOPRONI ÚJSÁG

(az „Oedenburger Zeitung“ politikai napilap magyar része.)

<p>Előfizetési feltételek: A „Soproni Újság“, az „Oedenburger Zeitung“ kivételével képezzék külön nem adatik el sem egyes példányokban, sem előfizetésben. Előfizetési ára a teljes lapnak negyedévenként: helyben 5 korona, vidékre 6 korona 25 fillér. Egy példány ára 6 fillér.</p>	<p>Kiadóhivatal és szerkesztőség: Romwalter K. és fiánál, várkerület 121. szám. Távbeszélő 25. szám.</p>	<p>Hirdetések díjtétel szerint, mely kívánatra mindenkinek díjmentesen megküldetik. Hirdetési megrendelések, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők. Mindennemű fizetés teljesítési helye Sopron.</p>
---	--	---

Sorakozzunk! Szervezkedjünk!

Sopron, 1895. április 20-án.

Országszerte sorakoznak a pártok, nehogy a legközelebbi választás, a melynek idejét talán senki sem látja előre, készületlenül találja őket.

Itt is, amott is megmozdulnak a vezetők annak tudatában, hogy bármikor hívja is őket sorba a küzdelem, teljes erejükkel vonulhassanak harcra.

Mert senki sem tudja, hogy mikor kell majd felvonulni. Politikai pártviszonyainkat rendezetteknek senki sem mondhatja. A közjogi ellenzék bomlása, a 67-es alapon álló pártok sokféle árnyalata és mindenek fölött a sötét reakció pártja, a néppárt, sok pártvezérnek adnak gondot a jövő választásra. A pártok nyugtalanságát, befolyásuknak és reményeiknek ingatag voltát igazolja az a rém idegesség, a mely leteletlenül tette az utóbbi időkben a parlamenti tárgyalásokat és a melyek a kormány tevékenységét skandalumokkal, botrányokkal és hecczekkel akarja megakadályozni.

Mi nem hiszszük, hogy az ellenzéki pártoknak rettenetes illetőségét és minden parlamentarizmust arezul ütő magatartását azzal kívánna visszafizetni a kormány, hogy ő felségétől felhatalmazást kérjen feloszlatni őszre az országgyűlést és új választásra vinni a polgárokat. De a jövő méhébe senki se lát. Ez idő szerint csak az a nyilvánvaló, hogy a pártszünetedések elvannak vadítva a házszabályoknak ama roppant engedékenysége folytán, a mely a mi parlamentünkben megengedi, hogy skandalózus lazasággal tárgyaljanak.

Hogy ilyen körülmények között minő kezdeményezésre határozza el magát az a kormány, a mely tettekre vágyik és a mely a millennium rohamos közeledtének tudatában fokozottabb erővel szándékozik kiépíteni ezredéves államiségünket, avval az intelligens párttal, a mely mögötte van: nem tudjuk.

De lehet, hogy igen hamar, talán váratlanul gyorsan szólítják az urnák elé Magyarország választó-polgárait.

Ezt az esetleges igen hamart, ezt a váratlanul bekövetkező gyors kihívást a harci küzdelemre nem szabad tétlenül bevárnia egyetlen pártnak sem. Szervezkedni, sorakozni kell! A középpontban épp úgy, mint a vidéken.

Lám a közjogi ellenzék máris megtette a kezdeményező lépést és félelmében attól a mumustól, a melyet neki a néppárt jelent, máris megválasztotta a központi szervező-bizottságot, a mely a vidéki elvtársak szövetkezését irányítsa.

Én nem szólok a néppártról, a melynek apostolai az olvasóval és a megváltóval máris erősen fofyattják a szervezkedés munkáját és ádáz harcra tüzelnek lapjaik-

ban, meg a szószéken, a honnan a szeretet és a béke igéjének kellene hangoznia.

Az országos szabadelvű-párt, a melynek táborában küzd 28 év óta Magyarország intelligenciájának színe-java, nem olyan rendű gyülekezés, mint az ellenzéki pártok némelyike. Ebben a pártban az igaz meggyőződés, a haza boldogulására vezető utak ismerete az a káposz, a mely a pártíveket összetartja és viszi, közel három évtized óta diadalról diadalra.

Am közelről sem szervezettek a pártok vidéki középpontjai mindenütt. A vidék laza gondolkodása, kényelmessége még sok helyen tette lehetővé, hogy a szabadelvű párt hívei az összetartozás tudatának felébresztése nélkül kovályogjanak szerte-szét és sok helyütt essenek áldozatul annak az agitációnak, a melyet a néppárt ágensei már is kifejtenek.

Sopronban épp most ujtják fel a szabadelvű párt kebelében azokat az emlékeket, a melyek e város polgárait évtizedek során tartották együtt a szabadelvű párt táborában. Még a tavasz elején tartották a párt vezető férfiai bizalmas tanácskozásokat, a melyekben jelezték szükségét annak, hogy a párt újból iparkodjék híveit tömöríteni és részben egészítse ki, részben frissítse föl és szaporítsa meg azt a nagy bizottságot, a mely száz-as bizottság czimén eddiglen intézte a párt ügyeit. Ennek a bizottságnak kiegészítése most van folyamatban és mi hiszszük, hogy hova-tovább befejezve a szervezkedést, lehető lesz, hogy mint tömör párt vonul fel, a soproni szabadelvűek szervezett pártja az országos politikai küzdelmek érdekében épp azon módon, mint a hogy sikra száll a szabadelvűség érdekében, a köztörvényhatósági bizottsági tagok klubbjának egyesítő kapcsolata tudatában.

Erős a hitünk és a bizodalunk, hogy az a párt, a melynek élén Sopronban a Lencsek, dr. Kania, dr. Szilvásy, dr. Schreiner, Schneider Márton, Gebhardt, Hahnenkamp, dr. Winkler és a többi liberálisok, karakterben erős férfiak állanak, hogy ez a párt olyképpen fogja hova-tovább megalkotni szervezetét, hogy tömören és egy akarattal, mint a hadsereg fog felvonulni a küzdelemre és, a szabadelvű eszmék magasztosan nagy hivatása alatt, a győzelemre!

Korántsem állanak ilyen jól a szabadelvű politikai párt ügyei a vármegyében. Itt a párt sem szervezve, sem központosítva nincsen. Az elhagyatottság érzetében bolyonganak egymás mellett, egymást alig ismerve a szabadelvű párt hívei. Olcsó prédájára azoknak, a kik idejekorán kéri voksaikat.

Sopronmegye klerikális megye hírében áll; és tény, hogy ez idő szerint csak egyetlen kerület képviselője ül a szabadelvű képviselők soraiban. Amde ez nem

bizonyít sokat. Ez csak azt bizonyítja, hogy a megye szabadelvű párthívei szervezve nincsenek, közöttük az összetartozás érzete és tudata felkeltve nincsen.

Ha vármegyénkben is tömörülnek egymás mellé a szabadelvű politikai eszmék hívei, már a legközelebbi választás igazolhatja, hogy e kiválóan intelligens megye is bebizonyíthatná, hogy legalább is van benne annyi szabadelvű párthoz tartozó választó, mint a mennyire az ellenzéki pártok számolnak.

És a szervezkedésnek és a sorakozásnak sohasem volt kedvezőbb pillanata, mint most. Még visszhangzik mindnyájunk szívében Simon Ödön főispánunk installációja szép ünnepén tett nyilatkozata, miszerint ő a szabadelvű párt híve!

Lehetne-e mottót választani, jobbat és hatalmasabbat a szervezkedés munkájának, a szervezkedés sikerének biztosítására, mint köztisztelőben álló főispánunk pártvallásának nyilatkozata.

Tüzzék hát ki! Lobogtassák hát fennen! ... — Sorakozzanak! Szervezkedjenek! —

Politikai hírek.

Még egyszer restaurálunk. Abból az alkalomból, hogy a vármegyei törvényhatóságok tisztviselőinek hatéves mandátuma az idén lejár és a télen ismét általános tisztújítások lesznek országszerte, megint aktuálissá lesz a közigazgatási reform kérdése. Bánffy miniszterelnöknek a „Neues Wiener Tagblatt“ egy munkatársa előtt a mult héten tett nyilatkozatai is kiterjeszkedtek az állami közigazgatás kérdésére, a kormány ugyanis látva, hogy a szerencsétlen Szapáry-féle két paragrafusos törvény olyan, amely négyévi pihenés után végre gyakorlati megvalósításra számíthatna, ha a közjogi ellenzék négy évvel ezelőtt hallatlan terrorizmusával legalább azt nem akadályozta volna meg, hogy a törvénynek végrehajtási rendelkezése is legyen.

A „Pester Lloyd“ tegnapi vezércikkében érdekes magyarázatra és további kommentálására lelünk a miniszterelnök multkori nyilatkozatának. A cikk különben bőven igazolja azt is, hogy ha az idej tisztújításokat még rendes restaurációnális uton fogják végezni, akkor ezta körülményt az állami közigazgatás elvéhez feltétlenül ragaszkodó kormány részéről mulasztásnak nem kvalifikálhatjuk. A dolog ugyanis a következőképp áll:

Az egész reformtervre, az idej volasztások előtt mindenekelőtt az a feladat várt, hogy Szapáry kabinetjének tisztán deklarativ természetű törvénye legalább egy újabb, kétparagrafusos, de rendelkező törvény segítségével egészüljön ki és tegye lehetővé a hivatalnokok kinevezését, ami tudvalevőleg sarkalatos pontja az egész reformnak. Ezt az új javaslatot a szabadelvű pártban különbözőképp tervezték. Némelyek szerint az 1 szakasz azt a rendelkezést foglalta volna magában, hogy restauráció az idén már nem lesz, de az 1889-ik évben megválasztott megyei hivatalnokok mandátuma minden újabb megválasztás nélkül érvényes marad, míg a közigazgatási reform részletesen és minden irányban végleg nem lesz rendezve; az időközben megüresedő állásokat természetesen már kormányi kinevezés útján töltenék be. Mások úgy komtemplálták az 1. szakaszt, hogy az idén még megengedné a restaurációt, de

azzal a megjegyzéssel, hogy ezuttal megválasztandó hivatalnokok mandátuma már nem hat esztendőre szól, hanem bizonytalan időre, helyesebben egész a közigazgatás végleges rendezéséig. Az időközben üressé váló állásokat e szerint a tervezet szerint is a kormány töltené be. A 2. szakaszt mindakét frakció kizárólag végrehajtási klauzulának szánta.

A „Pester Lloyd“ azt is elmondja, hogy a kabinet ezekkel a tervekkel komolyan foglalkozott, de mivel még a kétparagrafus törvény keresztülvételére sincs meg a már a kellő ideje, ennélfogva az idejű restaurációk még a rendes időben fognak lefolyni. Az idő azért kevés a reformra, mert ugyanaz az idő nagyon is elegendő az obstrukciónak, amelyet biztosra vehetünk a legparányibb törvény ellenében is, ha az az „alkotmány bástyá“-t érinti. Azt mondhatná erre valaki, hogy a kormány jobban beoszthatta volna az idejét. Ugy ám, de ha tekintetbe vesszük azt, hogy a csak pár hónap előtt megalakult kabinet első sorban az egyházpolitikát örökölte, másodsorban pedig a saját hibáján kívül még az első nyári hónapokat is az elintézetlen egyházpolitikai törvényeknek kell szentelnie, mire aztán a szünet és a delegációs időszak következik, akkor világos elötteünk, hogy csak két őszi hónap, október és november maradna már az idén a kis közigazgatási novella tárgyalására. Két kis hónap pedig milyen esélyesség az obstrukciónak! Büdzsére tehát akkor már nem kerülhetne a sor, indemnitivel pedig nem szabad folytonosan uralkodni. Ez okok megfontolása méltán vezethette a kormányt arra az elhatározásra, hogy provizorium helyett a választásoknak szabad folyást engedjen.

Magyar királyi udvartartás. Hazafias örömmel adjuk közre a következő hírt, a melyet egy követ nyomott félhivatalos kürtől világgá. E hír szerint, ő felsége parancsára már legközelebb berendezik Budapesten a magyar királyi udvartartást. Udvari marschallnak Apponyi Lajos grófot fogják kinevezni. Az udvari iroda számára Budán a királyi várban külön hivatalt fognak berendezni és kinevezik a kellő számú hivatalnokokat. Az udvari marschall közvetlenül a főudvarmesteri hivatalnak, illetőleg az első főudvarmesternek, Hohenlohe hercegnek lesz alárendelve. A N. F. Pr. budapesti levelezője azt fűzi a hírhez, hogy az ebben a formában alig állhat meg, mert a mikor Wekerle erélyességének sikerült illetékes helyen a királyi udvartartásban is elismertetni a dualismust, akkor csak arról volt szó, hogy szerveznek egy magyar főudvarmesteri hivatalt, a mely egyben udvari központja legyen a magyar aristokracziának. Magyar udvari marschall hivatal berendezéséről, a melynek hivatása az udvar jogi képviselése, akkor nem volt szó.

A megyékből.

Kismarton, április 19. [Tud. lev.] (Az önk. tüzoltók közgyűlése. — A tisztujtás. — A kaszinó közgyűlése. — Az állami polgári iskola évzárója.) Folyó hó 15-én volt a kismartoni önkéntes tüzoltó-testület rendes évi közgyűlése, a melyben az 1894. évi számadások helybenhagyattak, valamint az 1895. évi költségelőirányzat elfogadtatott.

A titkári állásra Jäger Lajos leköszönése folytán Szimák János választott meg. Dr. Rohr József pedig a testület tiszteletbeli tagjává választott. Grüssner Antal elnök hazafias buzdító szavakkal zárta be a közgyűlést.

A városi tanács beküldte jelentését az alispáni hivatalhoz a tisztujtás és városi képviselőválasztás ügyében.

Az utolsó tisztujtás volt 1889. június 27-én. Eredetileg június 7-ikére volt kitűzve, de herceg Esterházy Pálné, Croy Dülmen elhalálása miatt későbbre kellett elhalasztani. Ujabb hat évre választatnak: polgármester, egy fizetéses és két fizetés nélküli tanácsos, főügyész, 2 árvászéki ülnök, pénztáros, számvevő és közgyám.

A kismartoni kaszinó-egylet elnökének gyöngékedése folytán mindeddig nem tarthatta meg évi rendes közgyűlését. Örömmel tapasztaljuk, hogy a kaszinó érdemes elnöke id. Grüssner Ferenc ismét visszanyerte egészségét, úgy, hogy a közgyűlés f. hó 21-én este 8 órakor meg lesz tartva.

A mint halljuk, a kir. áll. polgári iskolában az építkezések miatt a tanítás május 1-ével befejeztetik vizsga és zárünnepély nélkül. Az elsőt még csak elengednénk, de a zárünnepély elmaradását igazán sajnáljuk. Már megszoktuk naptárunkban azon napot vörös íróval aláhuzni, mint oly napot, mely néhány órai igazi élvezetet és örömet szerez a szülőknek, gyermekeknek és a nagy közönségnek.

Napi hírek.

— A polgármester leköszönése. A mult napokban a legelőkelőbb városi képviselők köréből szervezkedett küldöttség jelent meg Finck János, kir. tan. polgármesternél, hogy őt nyugdíjkérvényének visszavételére bírja. A polgármester fölött meg volt hatva a képviselő-testület tagjainak ilyen megkapó bizalmi nyilatkozata által és megengedte a határidőt kért, a melyen belül határozatát levélben ígerte a küldöttségnek közölni. Az ígért levél ma érkezett meg a küldöttség vezetőjének kezébe. E levélben kijelenti Finck polgármester, hogy nyugodt és megfontolt megfontolás után megmarad abbéli elhatározásánál, miszerint nyugalomban meg és erre vonatkozó kérvényét nem veszi vissza.

— Egy ki-főhercegnő balesete. Stefánia özvegy trónörökös leányát, Erzsébet főhercegnőt tegnap kis hiba, hogy baleset nem érte. A praterben kocszított, és midőn visszahajtott a Burgba, a Schwarzenberg-hidnál az egyik ló elesett. A főhercegnő kiszállt a kocsiból és gyalog tért a burgba.

— A soproni-pozsonyi vasút. Illetékes helyről újabban is arról értesítenek bennünket, hogy Radó Kálmánnak határozott terve kiépíteni a soproni-pozsonyi vasutat, ha a kijelölt utirányba eső községek, a melyek eddig semmivel sem járultak az építési költségekhez, ebbeli mulasztásukat azzal pótolják, hogy sietnek, lehetőségük mérten törzsrészevényeket jegyezni. Az engedélyes megbizottja, Matók Béla, budapesti ügyvéd, ma ment vidékre és legelőbb Ruszton, azután Feketevárosban fog megállapodni. Mi a magunk részéről csak a legmelegebben óhajtjuk, hogy Matók utja eredményteljen járjon, mert ha Radó kiépítetté vasutját és azt más irányba terelné, mint a melybe terelve az a mi érdekeinket egyedül támogathatja, alig képzelhetünk lehetőséget arra, hogy a mulasztást bármiképpen is helyre lehetne útni.

Illetékes helyről egyben arról is értesítenek bennünket, hogy Radónak az a terve, miszerint az engedélyezési tárgyalások még az országgyűlés elnapolása előtt legyenek megejthetők, a mi csak akkor lehetséges, ha az érdekeltség megnyilatkozása olyan lesz, hogy a finanszírozásra lehetővé válik a munkálatokat még ez évben megkezdeni.

— Bösendorfer kiténtetése. A bécsi hivatalos lap tegnapi száma jelenti, hogy a király Bösendorfer Lajos zongora-gyárosnak az ipar és a humanizmus terén kifejtett sikeres tevékenységeért a harmadosztályú vaskorona-rendet adta.

— Közgyűlések. A jövő hét vasárnapján (április hó 28-án) két közgyűlés is lesz. Az egyiket az ügyvédi kamara tartja, a másodikat az irodalmi kör. Ennek napirendjére ki van tűzve a főtítkárnak és a pénztárosnak jelentése és a megüresedett, esetleg a közgyűlési választások által megüresedő tisztviselői állásoknak betöltése. A közgyűlési meghívókat már ma küldöztetik szét.

— A soproni zene-egyesület nagy hangversenyét ma este tartja meg a kaszinó nagy termében. Közreműködnek: Krickl-Lorenz Gizella urnó, egyleti tag (sopran), Graf Adél k. a., egyleti tag (alt), Erxleben Rikárd ur, a bécsi „Männergesang-Verein“ magán-énekese, Altdörfer Viktor ur, az egyesületi vegyes és kibővített zenekar. Karnagy: Dr. Kossow Jenő ur. Előadásra kerül: 1. Beethoven: Egmont, nyitány; zenekar. 2. Schumann: Clavier-Concert, Altdörfer Viktor ur és a zenekar. 3. Mendelssohn: Dicsének, symphonie — cantáté-solók, ének- és zenekar számára; solók: Krickl-Lorenz urhölgy, Graf Adél k. a. és Erxleben Rikárd ur. Kezdeté a hangversenynek este 8 órakor.

— Balett. A m. kir. opera balettszemélyzete Zsuzsánich Emilia primaballerinával f. é. május 18-án és 19-én a helybeli színházban előadásokat rendez. A Sopronba ránduló társulat 14 tagból áll. A közökben Radó Rózsika, a népszínház tagja fog monologokat előadni.

— Curiosumok. A „Soproni Hírlap“ határozott kijelentése szerint egyáltalában nem ismer a természetrajz olyan állatot, melyet magyarul „szarvasbikának“, németül „Hirschbock“-nak neveznek. Ez egyszer kedves kollégánk bár vadászszakemberre hivatkozik, olyan felfedést tett, melyért Brehm, de a világ összes természetudói bizonyára megirigylik. Ugyanezen

lap hozza azt a Haupt Gyula megbízásából közölt hírt is, hogy Haupt ur nem pénztárosa a fogyasztási szövetkezetnek. Hát igazán nem az?! . . . Ugyan mi lehetett az, a mi lemondatta?!

— Bimbóhullás. Sajnálattal értesülünk, hogy dr. Rosenfeld Nátán helybeli ügyvédet súlyos csapás érte, ugyanis Imre fiaeskája f. évi április 19-én, délután 1 órakor 1½ éves korában hosszas betegség után jobb létre szenderült.

— Tiltott utakon való lovaglás. Gyakorta, de mondhatnám már minden napon megtörténik, hogy a tiszt urak, az alsó-lóver-uton lovagolva nem keresik a kocsit, hanem fent a gyalogjárón tánczoltatják nyalka paripáikat. Némi igazolni lehetett ezt az eljárást a mult hetekben, a mikor a kocsit fel volt ásva és később igen hasonlított valamihez, a mit sártengernek lehetne nevezni. Am az utóbbi időben alaposan javították a helyzetet; a megszáradt sarat elkotorták, az utakat kireperálták, majd behintették homokkal, hogy járható és használható legyen. Tekintettel arra, hogy az alsó-lóverut, most a jó idő beköszöntése után, kedvelt sétahelye a nagyoknak, de meg a félnék kis gyermekeknek is és a tiszt urak, ott a gyalogjárón lovagolva, bizony könnyen okozhatnának bajt, talán jó lenne, ha a rendőség megkeresné a helyparancsnokságot, miszerint a tiszturak taksálják valamivel csekélyebbre az ő nemes lovaikat, mint a sétálók az ő szegény ezivil életüket és lovagoljanak a kocsituton.

— A rendőr-örmester nyugdíjaztatása tárgyában Fodor József, vendéglős felkért bennünket annak kijelentésére, hogy mint volt brennbergi esendőr-örmszervező nem reflektál a soproni rendőr-örmesteri állásra. Szívesen közöljük e helyreigazítást és egyszersmind megjegyezzük, hogy ez állásra igenis volt esendőr van kiszemelve, ki előbb Lövön volt szolgálatban.

— Tilos a kézesők. Nem Sopronban, hanem Budapesten mondotta ki a tanács, hogy az elemi iskolákban a kézesők tilos. A főorvos ugyanis egészségügyi szempontból eltiltandónak véleményezte ezt. Ha tényleg így áll a dolog, pedig nincs okunk a főváros orvosainak komolyságában kételkedni, nálunk is helyén való volna, az ilyen intézkedés, persze csak a kicsinyek közt. A nagyoknál ezental is divatban lehet a kézesők, már persze csak ott, a hol.

— Az eső. Péntek délután óta jótékony langyos tavaszi eső áztatja a földet megyeszerte. Több oldalról írják gazdasági tudósítónk, hogy ez a jó eső sokban helyreépítandja azokat a károkat, a melyek a rendkívüli hosszú tél, a roppant havazás és a későn neki induló tavasz okoztak. Jótékony volt az eső főképp azon okból, mert a föld felső rétegét az utolsó napok erős szele nagyon kiszáritotta, amíg a talaj benső rétege még tele van nedvességgel.

— „Reform“ a katonai diszkivonulásokról. A király megengedte, hogy a tábornokok és valamennyi tiszt, kiknek számára ez ideig a diszkivonulásoknál lóháton pantalló volt rendszerezve, azt ezental ilyen alkalmakor eszimanadrággá átalakítva és ezzel a részükre meghatározott csizmát viseljük. A honvédséghez beosztott császári és királyi tábornokok csizmáin diszkivonulásokról ezental a bőrrozsácskák helyett fekete csikokkal átszőtt aranyrozsácskák viselendők. (Ezeket a „fekete csikokkal átszőtt aranyrozsácskák“-at sárga-fekete díszítésnek is nevezhetnők anélkül, hogy messze járnánk a valóságtól.)

— Szolgálati jutalomdíj a gyógykövacsoknak. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a felsőbb állatorvosi tanfolyamból kilépő gyógykövacsok, továbbá a gyógykövacs tanfolyamból kilépő egyének az egyes huszárezredek, illetőleg intézetek számára rendszeresített altiszt szolgálati jutalomdíjas helyek keretén belül már az illető tanfolyamból történt kilépésük napjától kezdve altiszt szolgálati jutalomdíjban részesítenek abban az esetben, ha törvényszabta két évi tényleges szolgálati kötelezettségüknek megfelelték.

— A tapolezai mandátum. Kossuth Ferenchez orsz. képviselővé történt megválasztása alkalmából 470 üdvözlő irat és 350 távirat érkezett, jobbra testületektől. A táviratok közül 80 kültől jött. Ezenkívül a fővárosból több százan fejezték ki szerencsekívánataikat.

— Névtelen nyílt levelező-lapok. Gyakran előfordul, hogy lelketlen emberek mások iránt érzet haragjukat úgy fújják ki, hogy az illetőknek névtelen vagy álnevű aláírással ellátott levelező-lapot küldenek telve becsületet vágó sértésekkel. Epp az utolsó husvétünnep alatt kapott egy itteni tisztességes családnak egyik nő tagja ilyen levelező lapot, mely felett a ezimzett hölgy felindulásában majdnem megbetegedett. A nyílt

ellenséggel szemben védekezhetünk, de ilyen a sötétben bujkáló és szemét dombra való férgék ellen nincs védő eszköz. Azt mondják, hogy létezik olyan rendelet, mely szerint az ily levelező-lap a postaközegek részéről megsemmisítendő. De Sopronban, a hol a postaforgalom bizony jókor, ez majdnem lehetetlen. Ilyen alávaló emberek ellen az egész társadalomnak kell fellépnie; hisz ilyesmire minden tisztességes emberrel megtörténhetik. Bizony kár, hogy a különben oly hasznos szolgálatot tevő levelező-lapot alávaló fickók ily gyalázatos eszközül használják.

— **Köszén Balfon.** Egy helybeli intézetnek az 50-es években irt jegyzőkönyvéből közöljük a következő sorokat. „Már a Kohlenberg (a balfi szőlők közt) és „Kohlhof“ arra engednek következtetni, hogy régi időkben köszénrétegeket találtak Balf környékén; de nem is kétkelhetni ezen feltevésben, ha a föld felületét Balftól dél-nyugatra, nevezetesen az ugynevezett „Höller“ és „Lahmgruben“-szőlőket és az ezek felett elhúzódó városi erdőt vizsgáljuk, a hol a köszénrétegek biztos nyomai világosan láthatók. Szakértő bányászok már meg is vizsgálták a helyeket és ezek azon meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy ott okvetlenül kell köszénnek lenni. Sőt néhány év előtt (az 50-es évek előtt) a brennbergi bányagazgató a városi erdőmesterrel a föld felületén talált is egyes köszéndarabokat, melyek azonban azóta elvesztek.

— **A májusi vásár.** Sopronban május hó 6., 7. és 8. ik napjain lesz a legközelebbi országos vásár, az u. n. Fülöp-Jakab-vásár, a melynek első napján ló- és marhavásár is lesz.

— **Az „iparos munkások önképző-köre“** Sopronban ma, vasárnap, április 21-én este a „Nádor“ termeiben estélyt rendez, összekötve ének-előadással és tréfás postával. Ezek után tánc következik. Ugy halljuk, hogy ez estély igen látogatott lesz. Belépti-díj csak 20 kr.

— **Zichy Jenő gróf expedíciója.** Zichy gróf már befejezte a Kaukaszba tervezett expedíció szervezését és kedden f. hó 23-án reggel kel utra Budapestről, Lemberg, Odessa, Kim, Keres felé a kaukaszai tartományokba az ottan rokontörzsi népeknek tanulmányozására. Mint szak tudósok kísérmé fogják útjában: Bálint Gábor, a turáni nyelvészetnek tanára a kolozsvári egyetemen, a ki nyolcz keleti s ugyanannyi európai nyelvet beszél, s a ki a nyelvészeti összehasonlításokat és tanulmányokat fogja végezni. Dr. Szádeczky Lajos, a magyar történelem tanára a kolozsvári egyetemen, a ki a székelyek eredetét tanulmányozza s a ki expedíció történeti s néprajzi feljegyzéseit s az utazási naplót fogja vezetni. Dr. Vosinszky Mór plébános, kitűnő régész, a ki az ásatásokat és régészeti kutatásokat fogja végezni. Utközben csatlakoznak orosz szaktudósok, a kik segédkezni fognak a munkában és pedig Radde Gusztáv, a tífisi muzeum igazgatója, Weidenbaum ethnografus és Kahlberg orosz tábornok, az orosz katonai térképészeti osztály vezetője.

— **Szeless 2000 koronája.** Sélly Sándor dr. főkapitány visszavonta azt a rendeletét, a mely szerint az, aki Szelesszt átszolgáltatja a hatóságoknak, 2000 korona jutalomban részesül. Az erre vonatkozó hivatalos közlemény a következő: Miután a szökésben levő Szeless Adorján a budapesti kir. büntető törvényszék által országosan körözött, a rendőrség által kibocsátott körözvény valamint, a a kézrekerítője részére a rendőrség által kitűzött 2000 korona jutalomdíj a főkapitány által visszavonatik.

— **A Riedling-affariéhoz Bécseből** jelentik, hogy tegnap délután a Riedling-féle válótűzlet irodahelyiségeiben törvényszéki vizsgálat volt, s az üzleti könyvekből kitűnt, hogy Riedling pénzügyileg teljesen aktív. Riedlinget a legközelebbi napokban már valószínűleg szabadlábra helyezik.

— **Lapunk mai számában a „Tárca“** a mellékleten található.

Törvénykezés.

Bűnügyi tárgyalás.

A soproni kir. törvényszék 1895. évi április 18-án a következő bűnügyet tárgyalta:

Szándékos emberöléssel vádolt ifjabb Szakály István, Lócsi Márton és idősb Szakály István babóthi lakosok ellen.

A vizsgálat folyamán kiderített tényállás szerint Babóth községben 1894. szeptember 30-án tartott bucsu alkalmával a Klein-féle korezmában ifjú Szakály István és Völcei Mihály odaváló

legények között ezivakodás támadt, melynek esakhamar a jelen volt esendőrök idejekorán véget vetettek.

A ezivakodó legények azonban nem békültek ki, mert midőn Völcei Mihály a korezmát elhagyva utnak indult, ifjabb Szakály István és Lócsi Márton ötlet nyomban követték. Ezt észrevéve Völcei, futásnak eredt, de szerencsétlenségére megbotlott és elesett, mit felhasználva ifj. Szakály István, Lócsi Márton és az időközben szintén oda érkezett idősb Szakály István, a földön fekvő Völceire vetették magukat és annyira össze-vissza szurkálták késeikkel, hogy néhány percz múlva meghalt.

A boncolásnál felvett lelet szerint Völcei Mihály fején, nyakán és hátán talált 8 szurás közül az egyik a gégefő alatti eret, egy másik pedig a hetedik nyakcsigolyától balra eső ütérrel találta, úgy hogy a halál közvetlenül beállott.

A vizsgálat során Lócsi Márton és idősb Szakály István határozottan tagadják, hogy Völcei Mihályt egyáltalán bántalmazták, egyedül ifjú Szakály István annyit ismer el, hogy ő Völceit, midőn az elesett, reá térdelvé, pusztá kézzel ütötte, Lócsi Márton pedig megszurkálta.

A tanuk vallomásai szerint többen látták, hogy Lócsi Márton a menekülő Völceit nyakba ütötte, mire az elesett, és Lócsi Mártonon kívül még két gatyás legény a fekvőre vetette magát. Némelyek ezen két legényben a Szakály testvéreket ismerték fel, míg mások egész biztonságossággal állítják, hogy a két legény kezében kés is volt.

Ezen vallomások alapján, idősb és ifjabb Szakály István és Lócsi Márton a szándékos emberölés büntetével lettek vádolva. A tárgyalás az egész napot igénybe vette, mert a vádlottak makacs tagadása miatt számos tanut kellett kihallgatni és szembesíteni. A két Szakály egy másik büntény miatt is el lett ítélve hosszabb börtönbüntetésre és éppen mai napon lett előtűk a felsőbb bíróság ítélete kihirdetve.

A kir. törvényszék a bizonyítási eljárás befejezése, a közvádó és a vádbeszéd meghallgatása után ítéletet hozott, mely szerint Lócsi Márton a halált okozó súlyos testi sértés büntetése miatt két és egy félévi fegyházra, ifjabb Szakály István pedig 2 évi fegyházra ítéltetett. Idősb Szakály István ellenében felhozott bizonyítékok elégségeseknek nem találtattak, miért ezen vádlott a vád alól felmentetett.

Az elítéltek, valamint a kir. ügyészség is az ítélet ellen fellebbeznek.

1895. április 23-án.

938. Lopás és orgazgaság büntette, illetve lopás vétsége miatt vádolt Molnár József nemesi- és Kovács Ignác szanyi.

965. Súlyos testi sértés büntette, illetve közrend elleni kihágás miatt vádolt Krizmanits Lajos és Csernits Pál hidegségi és

1005. Hatóság elleni erőszak büntette miatt vádolt Fábriánkovács Ambrus kópházi.

Mezőgazdaság.

Nemzeti gazdasági gépvásár Bécsben.

Május 4-én megnyitják a Praterben a felette fontos gazdasági kiállítást. A résztvevők közt vannak a külföld legelőkelőbb gépgyárosai, s a külföld legnagyobb cégei, sőt amerikai, svéd, dán stb. gyártmányokat is állítanak ki. Ez első kísérlete a gazdasági gépvásároknak, bizonyára a legnagyobb érdeklődést kelti s gazdáink fel is fogják keresni. Célja nem nyereszkesedés, hanem kulturális, a miért a kiállítás gazdasági egyleteknek és intézeteknek a kiállítás idején (május 4—7-ig) ingyen belépést engedélyez. A kiállítás laikust is érdekelhet, a mennyiben a gépek a kiállítás alatt működésben lesznek.

Táviratok.

Budapest, április 20. Agliardi nunczius ma reggel misét mondott a papnevelőintézet kápolnájában. Ennek utána kihallgatáson fogadta Pallavicini Ede grófnőt, Császka püspököt és Palotay kanonokot. Dél előtt 11 órakor a nunczius Bánffy báró kormányelnökhöz hajtott; onnan elment a Mátyás-templomot megnézni. 1 órakor bankett volt a papnevelőben. Este 7 órakor részt vett a nunczius azon a soírásán, a melyet Szapáry Géza gróf rendezett tiszteletére.

Laibach, április 20. A kedvezőtlen esős időjárás csak súlyosítja helyzetét a szabadba

kényszerült szerencsétleneknek. A gyermekek halomra betegednek. Igen sok család hagyja el a várost. A mult éjjel még érezni lehetett rengéseket. Ma kezdődött a pénz- és élelmi-zerek kiosztása.

Belgrád, április 20. A választások a legnagyobb rendben folytak le. A többség tul nagy része a kormánypárthoz tartozik. Az egyes kerületekben a liberálisok is részt vettek a választásokban.

A skupstinát április 22-ére Nischbe hívják egybe.

Varsó, április 20. Oroszországban feltűnően sok hamisított szárbubeles bankjegy van forgalomban. Lodz-ban elfogták a hamisítóbandát.

Budapest, április 20. (Gabonatözsde.) Buza őszre 7.17—19; Buza tavaszra 7.32—34; Buza május júniusra 7.16—17; Rozs tavaszra 5.90—95; Rozs őszre 6.14—15; Tengeri május-júniusra 6.59—66; Tengeri július augusztusra 6.65—67; Zab tavaszra 6.10—12; Zab őszre 6.17—19; Káposzta repceze augusztuszeptemberre 10.50—55. Buzaajánlat gyenge. Behozatal 12.000 métermáza. Irányzat szilárd, árak szintén tartották magukat. Más áruval alig kereskedtek. Esőt jelentenek minden felől.

Vegyések.

(Orth János — japán fővezér.) Orth Jánosról mióta oly végzettszerűleg tűnt el, már egész legendakör képződött, mert a nép most sem akarja elhinni, hogy a kedvelt főherceg valóban a tenger áldozata lett. Nemrég azt rebesgették, hogy Braziliában van, ahol több csatában részt is vett. Most meg Londonban az a hír merült föl, hogy Yamagata, a japánok győzelmes hadvezére nem más, mint Orth János. A párisi japán követségnek e hirt teljesen alaptalannak jelentették ki.

(Katonai repülő „sárkány“.) Németországban most próbákat tesznek egy új alakú és szerkezetű léghajóval, melyet „repülő sárkánynak“ neveznek. A gömb hosszukás cilinder formájú. A csónakot nem alkalmazzák, mint eddig, a központban, hanem az egyik végén és melléje még két kisebb gömböt csatolnak. Ez a beosztás a szél elleni nagyobb ellentállásra képesíti a léghajót, meit a gömb úgy hajlik, mint a papírsárkány s a szél nyomását egyensúlyban tartja a kifejlődő gáz fokozódó ereje. A kísérletek ez új szerkezetű léggömbökkel kitűnően sikerülnek.

(Duse szeszélyei.) A híres olasz asszony, a világszerte ünnepezt művész, ki nem állhatja se a virágokat, se az ékszeret. „Betegge tesznek, ha virágokat dobálnak felém“ szokta mondogatni „és boldoggá tesznek, ha ékszerekkel ajándékoznak meg, mert ezekkel boldoggá tehetek másokat.“ De van Dusenak egy nagy szenvedélye — a bonbonok és egy másik nagy szenvedélye — a légvonat. A nagy művész lakásában állandóan nyitva minden ablak, ajtó, sőt a leghidegebb tálban is megtörtént már, hogy tárva-nyitva állottak az ablakok és Duse fagyoskodva állt a jól beütött kandallónál. A művész ezenfelül valószínű sportot üz az ollók vásárlásából. Szobájának minden sarkában, minden kosárkában, szóval mindenfelé olló hever és a művész zsebei is tele vannak ollóval, mert az isteni Dusét minden esomó idegessé teszi és legnagyobb izgatottság vesz rajta erőt, ha minden esomót, mely szemé elé akad, azonnal keresztül nem vágthat.

(Rotschildék vagyona.) A „Signal“ jelentése szerint a Rotschildék vagyona jelenleg tízmilliárd frankra rug. Ebből a francia Rotschild-ágra egy milliárd jut. 1875-ben még fele sem volt ennek az összegnek, tehát a Rotschildék vagyona 20 év alatt megkétszereződött. Kiszámították, hogy ez a tőke 1965-ig, ha ugyan ebben a tempóban növekedik, 300 milliárdra fog növekedni, melynek évi kamataiból Franciaország 37 millió főnyi lakosságát ellehetne tartani. 1800. évben a Rotschildok öregapjának tudvalevőleg semmije sem volt, csak a waterlooi csata után kezdett vagyonosodni.

(Milliók alapítvány.) Egy orosz föld-birtokos felesége, Soricssev asszony, összes ingatlan vagyonát, mely 10,925 hektár területű kilencz földbirtokból áll, a kormány rendelkezésére bocsátotta. Soricssev asszony azt kívánja, hogy birtokain mezőgazdasági iskolákat építsenek, melyekben az alapítványi helyek első sorban a poltavai kormányzóság falusi iskoláinak tanulóit illetik meg.

Szerkesztői üzenetek.

Sz-s J-s, Budapest. Sajnáljuk, de már késő. Most már ne bolygassuk a dolgot.

Éva, Budapest. Legközelebb levél megy. Kérjük addig is szíves türelmét.

M. M., helyben. Bármikor jön, szívesen állunk rendelkezésére.

H. Gy., urnak helyben. A legösszefőbb előzékenységgel jelentettük volna ki azt, a mit tudunk, hogy uraságod a vármegyei árvaszék pénztárosa és csak mint nobile officium látja el a szövetkezeti pénztárosságot „i s”, a minthogy ez az „i s” szó csak hírünk szedett szövegéből maradt ki.

Kiadóhivatali üzenetek.

F. L., Kismarton. Hirdetését a bemutatott alakban magyar- és német nyelven 3-szor 6 frt 90 kr-ért közöljük. Válaszát kérjük.

E. G., helyben. Kiadóhivatalunkban megtekintheti.
L. Z., Kapuvár. Tessék a szöveget elküldeni. Fordításért nem számítunk semmit. Mindenesetre előnyös, mert lapunk magyar körökben is el van terjedve.

Távirati értesítés a tőzsdéről.

Bécs, április 20.

Egységes járadék . . . 101.70	Magyar hitelbank . . . 457.--
Magy. arany-kor.-jár. 123.35	Länderbank . . . 283.--
4% magyar kor.-jár. 99.50	Unionbank . . . 330.--
Magy. földteherm.-köt. 99.25	Allamvasut. . . 436.25
Anglo-bank . . . 169.50	Delivasut-részvény . 108.--
Osztr. bank-egyesület 160.80	Napoleonador . . . 9.72
Osztrák hitelbank . 395 --	Márka . . . 59.88

Vásári tudósítás.

Bécs - Ujhely, április hó 19-én. (Sertés - vásár.)
Felhajtott összesen 1687 drb sertés. Ebből volt 1538 drb

magyar, 149 drb horvát, — drb boszniai és — drb szerb.
Árjegyzések: malacz 12.00—16.00 frtig; süldő 17.00—25.00 frtig; teljes kora 26.00—33.00 frtig elve, páronkint 4% levonás; szürő-sertés 37—42 krig; hizott sertés 39—41 krig netto 1 kgr.-kint elve. Állás 4339 drb.

Vasuti forgalom.

Győr-sopron-ebenfurti vasut.

Indulás Bécs-felé: 5.40 reggel, 9.44 délelőtt, 3.17 délután.
Indulás Győr-felé: 6.00 reggel, 2.08 délután, 6.56 este.
Érkezés Bécsből: 9.16 délelőtt, 1.58 délután, 6.22 este.
Érkezés Győrből: 9.20 délelőtt, 3.04 délután, 8.38 este.

A magyar rész felelős szerkesztője:

Koór József.

Kiadó-tulajdonos: Romwalter K. és fia.

RONCEGNO

stärkstes natürliches arsen- u. eisenhaltiges Mineralwasser

empfohlen von den ersten medizinischen Autoritäten bei:

Anämie, Chlorose, Haut-, Nerven- u. Frauenleiden, Malaria etc.

Die Trinkkur wird das ganze Jahr gebraucht.

Depots in allen Mineralwasserhandlungen u. Apotheken.

Bad Roncegno (Südtirol)

3 Stunden von Trient entfernt. Mineral-, Schlamm-, Dampfbäder, vollständige Kaltwasserkur, Elektrotherapie, Massage, Heilgymnastik. Seehöhe 535 Meter. Windgeschützte herrliche Lage, wüdzige, vollständig staubfreie, trockene Luft, konstante Temperatur 18 bis 22°. Kurhaus ersten Ranges mit ausgedehntem schönen Park; wunderschöne Aussicht auf die Dolomiten 200 Fremdenzimmer, Speise- und Lesesäle, Kursalon. Ueberall elektrische Beleuchtung, Kurmusik, Lawn-Tennis, Schattige Promenaden, lohnende Ausflüge. Saison Mai-Oktober. Prospekte und Auskünfte von der Bade-Direktion in Roncegno. (2964)

HERBABNY'S

unterphosphorigsaurer

Kalk-Eisen-Syrup

nicht zu verwechseln mit Nachahmungen desselben, die dem Publicum unter gleichem oder ähnlichem Namen angeboten werden, wird seit 25 Jahren von zahlreichen Aerzten mit bestem Erfolge angewendet und empfohlen bei

Lungenkranken,

bei Tuberculose (Lungenschwindsucht) in den ersten Stadien, bei akutem u. chronischem Lungenkatarrh, jeder Art Husten, Keuchhusten, Heiserkeit ferner bei Bleichsucht, Blutarmuth, Strophulose, Rhachitis (engl. Krankheit) u. in der Reconvaleszenz. Der angemessene Eisengehalt des unterphosphorigsauren Kalk-Eisen-Syrups des Apothekers Herbabny vermehrt die Blutbildung, sein Phosphor- und Kalkgehalt steigert die gesammte Lebensfähigkeit, kräftigt den ganzen Organismus, bewirkt bei Kindern den Aufbau kräftiger Knochen und fördert bei Tuberculosen in den ersten Stadien bei angemessener Nahrung und Pflege die Genesung. Die Kranken bekommen guten Appetit, ruhigen Schlaf, der Husten lockert, der Schleim löst sich, es schwinden die nächtlichen Schweiß, die allgemeine Mattigkeit, die Kranken fühlen sich lebensfroher, kräftiger, und ein frischeres Aussehen und Zunehmen des Körpergewichtes zeigen die heilkräftige Wirkung. Preis 1 Original-Flasche von Herbabny's Kalk-Eisen-Syrup 1 fl. 25 kr., per Post 20 kr. mehr für Packung. — (Halbe Flaschen gibt es nicht.)

Warnung! Wir warnen

vor den unter gleichem oder ähnlichem Namen aufgetauchten, jedoch bezüglich ihrer Zusammensetzung und Wirkung von unserem Original-Präparate ganz verschiedenen, in manchen Fällen geradezu nachtheilig wirkenden Nachahmungen unseres seit 23 Jahren stehenden unterphosphorigsauren Kalk-Eisen-Syrups, bitten deshalb, stets ausdrücklich „Herbabny's Kalk-Eisen-Syrup“ zu verlangen, weiters darauf zu achten, daß die nebenstehende, behördlich protokollierte Schutzmarke sich auf jeder Flasche befindet, und ersehen, sich weder durch billigeren Preis, noch sonst durch einen anderen Vorwand zum Ankauf von Nachahmungen verleiten zu lassen.

Central-Versendungs-Depot:

Wien, Apotheke „zur Barmherzigkeit“

VIII/1, Kaiserstraße 73 u. 75.

Budapest bei Herrn Apotheker Jos. v. Török.

Depots in Oedenburg bei den Herren Apothekern: A. Molnár, Victor Lehmann, R. Zuraný's Erben, E. Egész, C. Hoffy, ferner bei den Herren Apothekern in Acs: J. Kratochvíl Csepreg; Michael Kolas. Csorna: A. von Kovács, Eisenstadt: J. Grünner. Frauenkirchen: S. Desterreicher. Matersdorf: H. Herr. Neufiedl a. See: A. Wittel. Preßburg: R. v. Solty, B. Erdy, Dr. Adler, R. Radig, Deu & Werényi. Steiermanger: J. v. Simon 15

kerti föld

ingyen kapható Fürst Jánosnál, alsó-löwér-utca.

Gute

Gartenerde

ist unentgeltlich zu haben bei Johann Fürst, 206 Unterlöwergasse.

BUCHSTABEN WAPPEN, EMBLEME & dgl. in allen Arten Materialien, und für alle Zwecke.
SCHILDER MICH WINKLER & SOHN
WIEN XV. LÖHREGASSE N° 17.
TELEPHON 4660 • früherer Gassenname: Michaelergasse.
Gegründet 1845.
Roth-, Gelb- und Zinkgussarbeiten werden gleichfalls übernommen. 12
Um vielfachen Verwechslungen mit ähnlich lautenden Firmen zu begegnen, wird um genaue Beachtung des Firmenverzeichnisses Mich. Winkler & Sohn und der Adresse XV., Fünfhaus, Löhrgasse 17, gebeten.

Anton Innerebner,
Innsbruck, M.-Theresienstr. 10, erstes Special-Tiroler-Loden-Geschäft.
Größtes Versandhaus garantiert echter
Tiroler Loden,
Savelods, Wettermäntel, Anzüge, Joppen etc.
Vollständige Touristen-Ausrüstung
en gros. Muster und Kataloge gratis. en detail.

Fahrkarten nach NORD-AMERIKA
bei der
Niederländisch-Amerikanischen Dampfschiffahrts-Gesellschaft.
I. Bez., Kolowratring 9,
IV Bez., Weyringergasse 7a, **WIEN.**
Tägliche Expedition ab Wien.
AUSKUNFT GRATIS.

Alapítottott 1860-ben.
KÖNYVNYOMDA ÉS MÜINTÉZET
ROMWALTER K. ÉS FIA
Sopron, várkerület 121.
Állánkoznak mindennemű nyomtatványok szakszerű elkészítésére.
KÜLÖNLEGESSÉG:
Stilszerű színes nyomtatványok előkelő művészi kivitelben. Bronz- és dombornyomás. Üzleti könyvek.
Kétszínű reklám-nyomtatványok tömeges mennyiségben olcsóbban mint bárhol.

Jeder Mann

fann
fl. 200 — monatlich ohne Kapital und Risiko durch Ausnutzung seiner Bekanntschaft bei Verkauf eines sehr gesuchten Artikels verdienen. Anträge unter „Ohne Risiko“ an die Annoncen-Expedition Heinrich Schalek, in Wien I. 258

Red Star Line
Hohe Stern Linie
Postdampfer von
Antwerpen
nach
New York
und
Philadelphia
Auskunft erteilen:
Red Star Line
in Wien, IV., Weyringergasse 17.

Visitkarten
per 100 Stück von
40 kr.
aufwärts, liefert infolge günstigen En-gros-Einkaufes, in feinsten Ausführung die
Buch- und Kunstdruckerei
C. Romwalter und Sohn,
Grabenrunde 121.